

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391, Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/54/2013.

Iktatószám: Vj/54-181/2013.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. V. Zs. ügyvéd (Telek & Vasenszki Ügyvédi Iroda, 1024 Budapest, Pengő u. 3. fsz. 1.) által képviselt **Rubachem International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (1135 Budapest, Reitter Ferenc u. 132. B. ép.) eljárás alá vont vállalkozás ellen megtévesztő reklám tilalmának feltételezett megsértése miatt indult és az üzletfelek választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazásának vizsgálatára kiterjesztett versenyfelügyeleti eljárásban megtartott nyilvános tárgyalást követően tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t.

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Rubachem International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. a 2012. február 6-tól kezdődő időszakban az üzletfelek választási szabadságát indokolatlanul korlátozó, az ajánlat, illetve az áru valós megítélését jelentősen megnehezítő üzleti módszert alkalmazott.

Az eljáró versenytanács a Rubachem International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t kötelezi 2.000.000 Ft (azaz Kettőmillió forint) versenyfelügyeleti bírság megfizetésére, melyet a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-000000000 számú bírságbevételei számlájára köteles megfizetni, akként, hogy az első 500.000 Ft-os részletet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül, a további 500.000 Ft-os részteket 2014. második, harmadik és negyedik negyedév utolsó napján köteles megfizetni. Bármelyik részlet határidőben történő megfizetésének elmulasztása esetén a teljes hátralékos összeg esedékessé válik.

Az eljáró versenytanács a Rubachem International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t kötelezi továbbá az eljárásban a tanúk meghallgatásával összefüggésben felmerült, összesen 79.905 Ft (azaz hetvenkilencezer-kilencszázöt forint) eljárási költség megfizetésére, melyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01468223-000000000 számlájára köteles megfizetni.

Ha a kötelezett a fizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság, az eljárási költség, illetve a

késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

INDOKOLÁS

I.

A vizsgálat tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást 2013. június 21.-én, hogy a Rubachem International Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: eljárás alá vont) a 2012. február 6-tól kezdődő időszakban a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 12. §-a (2) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértette-e a Grt. 12. §-ának (1) bekezdésébe foglalt tilalmat, amikor az üzletfeleket kedvezményes/ingyenes iroda- és tisztítószer csomag megküldésének ajánlatával keresi meg, a próbacsomag áráról azonban nem tájékoztatja őket, arról az üzletfelek csak a csomag megküldése után érkező számlából szereznek tudomást.

2. Az eljárást a vizsgáló 2014. január 29-én kelt Vj/54-173/2013. számú végzésével kiterjesztette az üzletfelek választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazásnak vizsgálatára is.

II.

Az eljárás alá vont

3. A Céginformációs és az Elektronikai Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat nyilvántartása szerint az 1999. december 11-én alakult eljárás alá vont cégkivonat szerinti főtevékenysége iparcikk jellegű bolti vegyes kiskereskedelem, az eljárás alá vont nyilatkozata szerint tisztítószeres, irodaszerek kiskereskedelme.

4. Az eljárás alá vont 2012. évi nettó árbevétele 88.157.000. Ft volt.

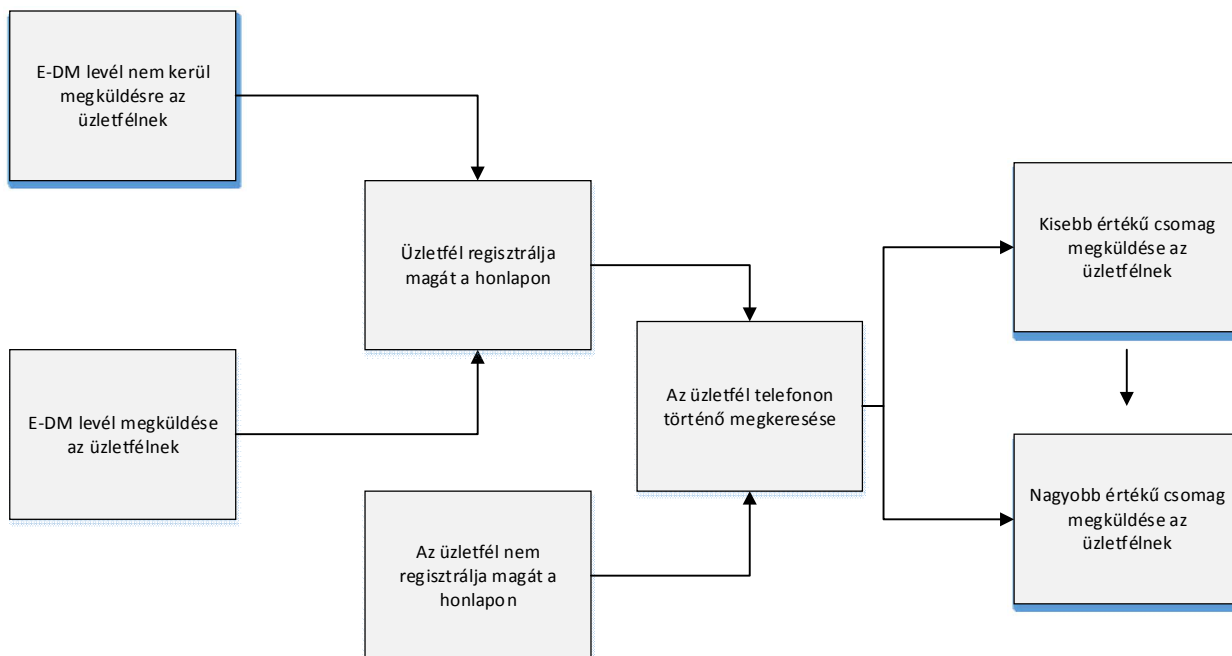
III.

A vizsgált magatartás

5. Irodaszereket és tisztítószereseket a hagyományos bolti kereskedelem mellett távollévők közötti ügyeletek révén is beszerezhetnek az üzletfélnek minősülő személyek.

6. Az eljárás alá vont üzletfeleknek ajánl, illetve küld meg irodaszereket és tisztítószerket (a továbbiakban: irodaszerek).

7. Az üzletfelekkel való kapcsolatot az alábbi ábra mutatja be:

8. Az eljárás alá vont a potenciális üzletfeleket elsősorban telefonon keresi meg. Ezt megelőzheti az üzletfélnek az eljárás alá vont által üzemeltetett honlapon történő regisztrációja, amelyre sor kerülhet az üzletfélnek 2012 őszét követően megküldött elektronikus DM levél (a továbbiakban: eDM) nyomán, de eDM levél hiányában is. Az eljárás alá vont ugyanakkor nemcsak a honlapon regisztrált üzletfeleket keres meg telefonon, hanem nem regisztrált üzletfeleket is. A telefonon történő kapcsolatfelvételt követően az üzletfeleknek egy irodaszereket tartalmazó csomagot küld meg az eljárás alá vont. Az eljárás alá vont kétféle csomagot küld az üzletfelek számára, egy kisebb és egy nagyobb értékű csomagot. Nem szükségeszerű, hogy az üzletfél a nagyobb értékű (kb. 280.000 Ft) csomag előtt a kisebb értékű (kb. 30.000 Ft) csomagot kapja meg, a GVH előtt ismert üzletfelek többsége csak a nagyobb értékű csomagot kapta kézhez.¹

9. Az üzletfelek megkeresése érdekében az eljárás alá vont 2012 októberétől elektronikus DM levelek (e-mail-ek) megküldését rendelte meg az általa megadott szempontok szerinti adatbázisban fellelhető vállalkozások részére. A címzettek az irodaszerneked04@kampany.optimusz.hu e-mail címről kapták meg a DM levelet, amely az alábbiakat tartalmazta:

irodaszerneked.hu
Vásárolja tőlünk irodaszereit legalább 280.000 Ft-ért!
Szabadon felhasználható + Ajándék 50000 Ft értékben”

¹ Eljárás alá vont álláspontja szerint az ügyfelek csak nem emlékeznek a korábban megkapott kisebb értékű csomagra.

50000

- nyaralás
- repülőjegy
- benzinkártya
- ajándékutalvány

A csomag összetétele

Általános irodaszerek

Irodai kellékek

Informatikai tisztítóanyagok

mikroszálas törölkendők

Regisztráció

10. Az eljárás alá vont által üzemeltetett www.irodaszerneked.hu internetes oldalon a DM levélben is megjelenő tájékoztatás szerepelt, azzal az eltéréssel, hogy a vásárlás és az ajándék értéke eltérő lehet. A honlapon kizárólag regisztrációra volt lehetőség.

11. Az eljárás alá vont a www.irodaszerneked.hu oldalon történt regisztrációt követően telefonon keresi meg az üzletfeleket. A telefonon elhangzottak rekonstruálására nincs mód, ugyanakkor a tanúvallomásokból és az üzletfelek írásbeli nyilatkozataiból megállapíthatóan az eljárás alá vont munkatársa jellemzően egy mintacsomagot/próbacsomagot kínál az üzletfeleknek (Vj/54-104/2013., Vj/54-105/2013., Vj/54-106/2013., Vj/54-107/2013., Vj/54-108/2013., Vj/54-111/2013., Vj/54-112/2013., Vj/54-113/2013.). Eljárás alá vont határozottan állította, hogy a mintacsomag/próbacsomag tekintetében visszerthes szerződés jön létre a telefonos beszélgetés során. Néhány tanúvallomás szerint eljárás alá vont a mintacsomagot/próbacsomagot

- ajándékként kínálta (Vj/54-102/2012., Vj/54-141/2013., Vj/54-151/2013.), illetőleg
- a csomag ingyenes jellegéről adott tájékoztatást (Vj/54-104/2013., Vj/54-106/2013.).

12. Az üzletfeleknek futár kézbesíti a csomagot, amelynek átvételekor az üzletfelek aláírják a fuvarlevelet. A tanúvallomások döntő többsége szerint a csomag nem tartalmaz árlistát, és a termékekre vonatkozó tájékoztatást sem (Vj/54-102/2013., Vj/54-103/2013., Vj/54-105/2013., Vj/54-106/2013., Vj/54-107/2013., Vj/54-108/2013., Vj/54-113/2013., Vj/54-141/2013., Vj/54-151/2013., Vj/54-164/2013.).²

13. A küldemény értékét fel nem tüntető fuvarlevél az alábbi tájékoztatást tartalmazza:

Jelen kikötések vonatkoznak a Rubachem Kft. és a megrendelő között, akár írásban, akár szóban, telefonon vagy telefaxon megkötött szerződésekre, a felek ettől eltérő írásbeli megállapodása hiányában. A megrendelő az áru átvételével és a fuvarlevél aláírásával kijelenti, hogy jelen szerződési feltételekről tudomással bír. A megrendelő az áru átvételétől számított 8 napon belül, az árut kipróbálhatja (akár el is használhatja) és a szerződéstől indoklás nélkül elállhat. A megrendelő tudomásul veszi, hogy az elállás csak abban az esetben szerződésszerű, ha a fentebb írt 8 napon belül, a Rubachem Kft. részére, bizonyítható módon közlésre kerül. Jogszerű elállás esetén a Rubachem Kft. az árut a saját költségén visszaszállíttatja és a megrendelővel szemben semmiféle követelést

² Eljárás alá vont határozottan állította, hogy a mintacsomag/próbacsomag tartalmaz árlistát, az a címzett által visszaküldött csomagokban megtalálható.

nem támaszt. Jogszerű elállás hiányában a Rubachem Kft. a határidő lejártát követően jogosult az áru ellenértékéről 8 napos fizetési határidő megjelölésével átutalásos számlát kiállítani.

Ezen fuvarlevél egyben szerződés is a rajta feltüntetett küldemény továbbítására.

14. Az eljárás alá vont becsatolta az alábbiakat tartalmazó írásbeli tájékoztatót és általános szerződési feltételeket (Vj/54-002/2013.), amelyek alkalmazásáról, ismeretéről a meghallgatott tanúk nem tettek említést:

A RUBACHEM INTERNATIONAL Kft. [...] értékesítési tevékenysége során egyedileg megkötött adásvételi szerződésre a következő általános szerződési feltételeket alkalmazza. Magánszemély vevővel (kivéve egyéni vállalkozó) az eladó nem köt szerződést.

1. Az eladó és a vevő között a Polgári Törvénykönyv 371. § rendelkezésében szabályozott, úgynevezett próbavásárlásos adásvételi szerződés jön létre a vevő első megrendelése esetén. További megrendelések esetén a próbavásárlás szabályai már nem érvényesülnek, hanem a szerződéskötésre vonatkozó polgári jogi szabályok szerint kötnek a felek szerződést, elsősorban telefonon vagy telefaxon keresztül írásban az alábbiak szerint.

2. A szerződés megkötése során az eladó munkatársa telefonon egyezteti az adásvételi szerződés konkrét elemeit (áru, ár, szállítási és fizetési feltételek, próbaidő, elállási jog) a vevővel. A felek között a szerződés telefonos megbeszélés alapján, szóban jön létre a Polgári Törvénykönyv 216. § (1) bek. rendelkezése alapján.

A szerződéses nyilatkozat, ha azt szóban vagy szóbeli üzenettel tették, a másik fél tudomásszerzésével válik hatályossá; az írásban vagy távirati úton közölt nyilatkozat hatályosságához pedig az szükséges, hogy az a másik félhez megérkezzen.

Amennyiben a szerződéskötés szóban történt, úgy ebben az esetben a vevő a szállítólevél aláírásával és az áru átvételével erősíti meg a szerződéskötési szándékát.

A szóbeli szerződéskötést követően az eladó másik munkatársa ismételten felhívja a vevőt, és a szerződés tartalmát ismételten megerősíti, ellenőrzi.

3. Első megrendelés esetén a próbavásárlás szabályai szerint a vevő az áru átvételének időpontjától számított 8 munkanapon belül szóban a [...] telefonszámra történő hívással köteles jelezni az eladó részére azt, hogy az adásvételi szerződés hatálybalépését nem kívánja, azaz eláll. Az eladó a vevői nyilatkozat közlését követően lehetőség szerint 15 napon belül elszállítja a vevőtől az árut. Amennyiben a szerződés az elutasító vevői nyilatkozat miatt nem lép hatályba, úgy az eladó semmiféle jogcímen nem támaszt követelést a vevővel szemben. Ha a vevő az árut próbára átvette, és az eladó által kitűzött 8 munkanapos határidőig nem nyilatkozott, úgy a szerződés hatályos, és az eladó ezt követően jogosult átutalásos számláját kiállítani és megküldeni a vevőnek.

További megrendelések esetén a vevő a távollévők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 4. §-a szerint az áru átvételétől számított 8 munkanapon belül a szerződéstől indokolás nélkül elállhat. Elállás esetén az eladó a vevői elállás közlését követően lehetőség szerint 15 napon belül elszállítja a vevőtől az árut. Amennyiben az elállás szerződésszerű és határidőben történik, úgy az eladó semmiféle jogcímen nem támaszt követelést a vevővel szemben. Amennyiben a vevő a fenti 8 munkanapos határidőben nem áll el a szerződéstől, úgy az eladó ezt követően jogosult átutalásos számláját kiállítani és megküldeni a vevőnek.[...]

Az áru visszaszállításának költségeit az eladó vállalja.[...]

5. A szerződés tárgya az adott megrendelésben szereplő irodaszerek.

6. A megrendelt árut az eladó saját költségén futár útján szállítja ki a vevőhöz, a vevő által megadott címre. A vevőt szállítási és egyéb költségek nem terhelik, kizárólag a megrendelt áru vételárát köteles megfizetni, mely jelen esetben összesen: forint + áfa.

7. A vevő elállását és panaszait, kifogásait a 3. pontban jelzett telefonszámokon vagy az eladó székhelyére küldött ajánlott levélben gyakorolhatja.

8. A felek közötti szerződés a felek teljesítésével minden külön jognyilatkozat nélkül megszűnik.

15. Az eljárás alá vont által megküldött csomag ellenértékéről szóló számlát a csomag átvételét követően több nappal, általában 7-8 napon túl veszik kézhez az üzletfelek (Vj/54-102/2013., Vj/54-104/2013., Vj/54-105/2013., Vj/54-106/2013., Vj/54-108/2013., Vj/54-113/2013., Vj/54-141/2013., Vj/54-151/2013., Vj/54-164/2013.).

16. A számla összegét, illetve a megrendelés megtörténtét, a szerződés létrejöttét vitató üzletfeleknek az eljárás alá vont egyes esetekben felkínálja annak lehetőségét, hogy ha az üzletfél a számla összegének meghatározott részét megfizeti (a számlán szereplő összeg 50%-át vagy például 288.913 Ft helyett 60.000 Ft-ot), akkor az eljárás alá vont lemond a további követelésekről, eltekint a további fellépéstől (Vj/54-104/2013., Vj/54-105/2013., Vj/54-106/2013., Vj/54-107/2013., Vj/54-108/2013., Vj/54-113/2013., Vj/54-151/2013.).

17. Az eljárás alá vont a számla összegét, illetve a megrendelés megtörténtét, a szerződés létrejöttét vitató üzletfelekkel gyakorta közli, hogy az ügyet átadja jogi képviselőjének, a vitát jogi útra tereli, bírósághoz fordul (Vj/54-102/2013., Vj/54-103/2013., Vj/54-105/2013., Vj/54-107/2013., Vj/54-108/2013., Vj/54-141/2013.). Eljárás alá vont vitatta azt, hogy fenyegetően lépett volna fel.

18. Az eljárás alá vont nyilatkozata és a tanúvallomások egybehangzóan állították, hogy az eljárás alá vont a későbbiekben a nem fizető üzletfelekkel szemben nem fordul bírósághoz (Vj/54-102/2013., Vj/54-103/2013., Vj/54-105/2013., Vj/54-106/2013., Vj/54-108/2013., Vj/54-112/2013., Vj/54-141/2013., Vj/54-151/2013.).

19. Több tanú akként nyilatkozott, hogy az eljárás alá vont által megküldött csomagban lévő termékek tényleges értéke elmaradt a megküldött számlán szereplő összeztől, az eljárás alá vont által alkalmazott árak magasak voltak (Vj/54-092/2013., Vj/54-105/2013., Vj/54-108/2013., Vj/54-112/2013., Vj/54-113/2013., Vj/54-141/2013., Vj/54-151/2013.). Eljárás alá vont ezzel kapcsolatban emlékeztetett arra, hogy az áraknak a csomagolás, az ingyenes kiszállítás és visszaszállítás költségét is fedezni kellett.

IV.

Az eljárás alá vont előadása

20. Az eljárás alá vont álláspontja szerint nem követett el jogsértést. Nem tévesztette meg az üzletfeleket, és nem korlátozta választási szabadságukat.

21. Ingyenes csomagról szó sem volt, ilyen tájékoztatást soha senki nem adott és ez életszerűtlen is. Ingyen mindenki szeretne csomagot kapni, de erről szó sem volt, így nem is lehetett értelmezni a kiküldött leveleket.³ Eljárás alá vont azon feltételezésének adott hangot, hogy olyan szövegkörnyezetben hangoztak el kijelentések, amelyeket egyes ügyfelek félreérthettek, és ez alapján gondolhatták azt, hogy ingyenesen, vagy ellenérték nélkül kapnak majd kisebb értékű csomagot.

22. Álláspontja szerint minden olyan üzletfél, ami megkapta a nagyobb csomagot, előtte meg kellett, hogy kapja a kisebb értékű csomagot is. A tanúk – véleménye szerint - azért nem emlékezhetek a próbacsomagra, mert annak kisebb értéke folytán a küldemény nem keltette fel a figyelmet. Ha a második csomagot is 30.000 Ft körüli értékűnek gondolták, akkor érthető, hogy ennek 200.000 Ft-os árára már emlékeznek. A problémák mindig a nagyobb értékű csomag számlájának kézhezvételét követően jelentkeztek. Az is lehetséges, hogy a kétféle csomaggal kapcsolatban – azok értékkülönbsége folytán – más személyek jártak el a címzetteknel.

23. A kisebb értékű próbacsomag az eljárás alá vont által forgalmazott minden termékből egy-egy darabot tartalmazott. A csomag célja az volt, hogy az ügyfelek a termékeket kipróbálhassák és eldönthessék, hogy mely termékeket kívánnak hosszú távon használni. A próbacsomag elnevezést az indokolta, hogy ezeket a termékeket ki lehetett próbálni, akár el is lehetett használni és 8 napon belül jelezni kellett, hogy mely termékekre nem tart igényt a címzett és melyeket fog használni. Ez utóbbiakat leszámlázták, az ügyfelek kifizették. Csak azon ügyfeleknek küldtek nagyobb – 200.000 Ft körüli – értékű csomagot, akikkel nem volt „probléma”, azaz kifizették az első csomagot. Az eljárás alá vontnak nem állt érdekében a nagyobb értékű csomag kiszállításával és esetleges visszaszállításával önmagának fölöslegesen költséget okozni. A könyvelőnél már nem állnak rendelkezésre dokumentumok, mivel ahogy lezárja egy év könyvelését, azokat visszaszolgáltatja. Erre tekintettel nincs lehetőség annak bizonyítására, hogy a nagyobb értékű csomag kiküldését minden esetben megelőzte a próbacsomag és azt a címzettek ki is fizették.

24. Eredetileg egy alkalmazott intézte a telefonhívásokat, aki később GYES⁴-re ment, de előtte még betanította a többi munkatársat. A szóbeli kioktatás során felhívta a figyelmüket arra, hogy egyértelműen kell az ajánlatot közölni. A legnagyobb forgalom idején hárman intézték a hívásokat. Az alkalmazottak jutalékot kaptak a szerződések után.

25. Előadta, hogy a telefonos munkatársak ugyanabban a helységben tevékenykedtek, hallották egymást. Ebből eljárás alá vont arra következtetett, hogy egyforma tájékoztatást adtak.

26. Kiemelte, az üzletfelek az „árról” stb. nem a számla megküldése után szereztek tudomást, hiszen időben elálltak a szerződéstől, azaz mindenről tökéletesen tudomással bírtak, ha nem így lett volna, nem álltak volna el határidőben.⁵

27. A csomag tartalmáról, áráról, elállásról a telefonhívások során teljes körű tájékoztatást adott. A tájékoztatás mind a próbacsomag, mind a későbbi nagyobb értékű csomag tekintetében azonos

³ Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy azok a tanúk, akik azt állították, hogy eljárás alá vont ajándékként, ill. ingyenesen ígérte a csomagot, nem a kiküldött levelekre, hanem a telefonhívásra alapozták állításukat.

⁴ Szülési szabadság

⁵ Vj-54-2/2013. 15. pont.

volt. Különbséget jelentett az, hogy a próbacsomag előtt arról kapott az ügyfél tájékoztatást, hogy a próbacsomag az eljárás alá vont által forgalmazott minden termékből egy (esetleg két) darabot tartalmazott, míg a nagyobb értékű csomagba azok a termékek kerültek, amelyeket korábban az ügyfél használt, és amelyek ellenértékét kifizette.

28. A szerződéskötés telefonon történt. Mindig volt egy ellenőrző hívás az első telefont követő fél órával később, amelynek során egy másik üzletkötő ismételten rögzítette a megrendelés tényét és a lényeges szerződési feltételeket. A megküldött eDM levelek tartalma egyértelmű, az ezt követő tájékoztatással pedig a megrendelő teljes körű tájékoztatáshoz jutott.⁶ Elismerete viszont, hogy 26 termék összetételét nem lehet telefonon elmondani, megítélése szerint azonban ennek nem is lenne értelme, mivel a termék összetételéből a megrendelő nem tud következtetni a termék használhatóságára.

29. Az eljárás alá vont szerint „próbavásárlásos adásvételi szerződést” köt (ÁSZF előzetes álláspont 14. pont), amelyet a Ptk. szerinti próbára vételnek felel meg.

30. A kétféle csomaggal kiküldött fuvarlevél tartalma azonos volt.

31. Jogi képviselő az ügyfél figyelmét felhívta arra, hogy minden csomagban legyen termékleírás.

32. Állította, hogy a nagyobb csomag megrendelői már tisztában voltak az árakkal, hiszen a próbacsomagot elfogadták és kifizették a próbacsomag számláját, amelyen az árak bontva voltak feltüntetve.

33. A nagyobb értékű csomag feltehetően azért nem tartalmazott számlát (noha a megrendelés alapján ez már kiállítható lett volna), mert nem kívántak eltérni a próbacsomag kapcsán kialakult gyakorlattól. Több olyan eset is volt, amikor a címzett sokallta a kapott mennyiséget és az eljárás alá vont hajlandóságot mutatott a mennyiség csökkentésére, illetőleg bizonyos termékek kicserélésére.

34. Az internetes direkt marketing levelekkel kívánta fellendíteni az értékesítést. Előadása szerint elektronikus direkt marketing levelek kiküldésére 2012 októberében került sor először. Erre tekintettel vitatta az előzetes álláspontban kezdő időpontként megjelölt 2012. február 6-i időpontot. Nem vitatta, hogy a 2012. február 6-i időponttól folytat értékesítő tevékenységet, de 2012 októbere előtt DM levelet nem küldött.

35. Az értékesítés mindaddig jól működött, amíg volt fizetőképes kereslet a termékei iránt. Előadása szerint olyan szerződések megkötése állt érdekében, amelyeket az ügyfelek pénzügyileg teljesítenek, mivel a költségeket (3 telefonos és egy raktáros alkalmazott bére és közterhei, a telefondíjak, a ki- és visszaszállítás költsége, raktárbérlet, stb.) fedezni kellett.

36. Az eDM levelek alapján történt regisztrációkból teljesített megrendelés egy sem lett, nem vezetett eredményre ez a fajta értékesítés.⁷ Eljárás alá vont állította, hogy egyetlen általa

⁶ Vj-54-2/2013. 15. pont.

⁷ Vj-54-2/2013. 15. pont.

kiküldött csomag ellenértékét sem fizették ki, valamennyi csomagot saját költségén hozatta vissza a futárral, valamennyi számlát sztorizózt, mert a „megrendelők elállási jogukat határidőben gyakorolták”.⁸

37. Az eljárás alá vont nem tekinthető rosszhiszeműnek. Egyetlen nem fizető ügyfelével szemben sem indított pert, sőt egyezségi ajánlatot tett, a számlázott ellenértéknél kisebb ellenérték megfizetése esetén lezárták az ügyet.

38. Az eljárás alá vont 2013. év eleje óta, pontosan március vége óta semmilyen értékesítési tevékenységet nem folytat, ugyanis csökkent az irodaszerek iránti kereslet. A könyvelőnek nem kellett számlát könyvelnie ezen időpontot követően. A megmaradt árukészletet raktárban tárolják, mely egy irodaházban van, ahol átveszik a postát. A cég „nullás” adóbevallásokat készít. Alkalmazottja nincs a cégnek. Könnyebb fizetni a könyvelő tevékenységét, mint végelszámolással megszüntetni a céget.

39. Az eljárás alá vont nem tanúsított rosszhiszemű magatartást, nem arra épült a tevékenysége, hogy megtévesztett ügyfelektől jusson árbevételhez. Nincs szükség az eljárás alá vont eltiltására a magatartás folytatásától, hiszen a tevékenységét már eleve megszüntette. Egyetlen ügyfelet sem ért kár. Nem indítottak bírósági eljárásokat. Lehetséges, hogy nem volt minden szempontból pontos az ügymenet. Nem rögzítették a beszélgetéseket, emiatt lehetett eltérés az elhangzott tájékoztatás és az ügyfél által felfogott tartalom között. Ezek a pontatlanságok azonban nem célzatos, rosszhiszemű magatartásból származtak.

40. Kérte, hogy a GVH az eljárást bírság kiszabása nélkül zárja le. Másodlagosan azért kért fizetési könnyítést (részletfizetés és/vagy halasztás engedélyezését), mert a cég jelenlegi helyzete jelentős bírság megfizetését nem teszi lehetővé.

V. Jogsabályi háttér

41. A Tpv. 2/A. §-ának (1) bekezdése értelmében a Tpv. alkalmazásában fogyasztó a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) alapján fogyasztónak minősülő megrendelő, vevő és felhasználó. A Fttv. 2. §-ának a) pontja kimondja, hogy fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.

42. A Tpv. 2/A. §-ának (2) bekezdése szerint a Tpv. alkalmazásában üzletfél a fogyasztónak nem minősülő személy.

43. A Tpv. 8/A. §-a szerint a Tpv. III. fejezetének (8-10. §-ainak) hatálya nem terjed ki az olyan magatartásra, amely a Grt. rendelkezései értelmében megtévesztő reklám.

⁸ ⁸Vj-54-2/2013. 9. pont. megjegyzést érdemel, hogy több tanúvallomás ellentétes tartalmú ezzel a kijelentéssel. mivel az eljárás alá vont által tett kedvezményes ajánlat elfogadásáról adott hírt.

44. A Tptv. 10. §-a szerint tilos az üzletfél választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazása. Ilyen módszernek minősül különösen, ha olyan körülményeket teremtenek, amelyek jelentősen megnehezítik az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.

45. A Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, illetve az f) pont értelmében megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.

46. Az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tptv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

47. A Grt.) 3. § d) pontja szerint „E törvény alkalmazásában

d) gazdasági reklám: olyan közlés, tájékoztatás, illetve megjelenítési mód, amely valamely birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), szolgáltatás, ingatlan, vagyoni értékű jog (a továbbiakban mindezek együtt: áru) értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás neve, megjelölése, tevékenysége népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányul (a továbbiakban: reklám),

48. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. §-ának (1) bekezdése értelmében a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni, s ha ehhez nem elegendőek a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le. A Ket. 50. §-ának (6) bekezdése szerint a hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. A bizonyítékok értékelésének főbb szabályai a következők a Ket. 50. §-a alapján: a hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt [50. § (5) bekezdés], a hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani [50. § (3) bekezdés], a hatóság olyan bizonyítékokat használ fel, amelyek alkalmasak a tényállás tisztázásának megkönnyítésére [50. § (4) bekezdés], bizonyíték különösen például az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás [50. § (4) bekezdés]. A Ket. 2. §-ának (3) bekezdése szerint a közigazgatási hatóság az eljárás során az érintett ügyre vonatkozó tényeket veszi figyelembe, minden bizonyítékot súlyának megfelelően értékeli, döntését valósághű tényállásra alapozza.

49. A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. IV. törvény⁹ (a továbbiakban: Ptk.) 371. § (1) ha a dolgot megtekintésre vagy próbára vették, a szerződés hatálya a vevő nyilatkozatától függ. A vevő e nyilatkozatát nem köteles indokolni. (3) Ha a vevő a dolgot próbára átvette, és az eladó által kitűzött határidőig nem nyilatkozott, a szerződés hatályos.

VI. Jogi keretek

A GVH hatásköre és illetékessége

50. A GVH hatáskörét a jelen versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt. 45. §-a, illetékességét a Tpvt. 46. §-a állapítja meg. A Tpvt. 45. §-a szerint a GVH jár el minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság (Tpvt. 86. §) hatáskörébe. A Tpvt. 46. §-a rögzíti, hogy a GVH illetékessége az ország egész területére kiterjed.

A kereskedelmi gyakorlat címzettjei

51. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat értékelése kapcsán az eljáró versenytanács megállapította, hogy annak címzettjei üzletfelek (Tpvt. 2/A. §).

Alkalmazandó jogszabály

A jelen eljárás tárgyát képező magatartást nem az Fttv. és nem a Grt. alapján, hanem a Tpvt. alapján kell elbírálni. Az Fttv., ugyanis csak fogyasztókkal szembeni magatartásokra irányadó, márpedig az eljárás alá vont által alkalmazott szerződési feltételből, miszerint „*Magánszemély vevővel (kivéve egyéni vállalkozó) az eladó nem köt szerződést*”, megállapítható az, hogy tevékenysége nem az Fttv. szerinti fogyasztókat célozza. Az eljárás alá vont által kifejtett magatartás nem minősül Grt. 3. § d) pontja szerinti rendelkezései értelmében megtévesztő reklámnak, így jelen ügyben a Grt. sem alkalmazható.

Az eljárás tárgya

52. A jelen eljárás tárgya annak elbírálása, hogy az eljárás alá vont a 2012. február 6-tól kezdődő időszakban reklámjaival megtévesztette-e az üzletfeleket, illetve alkalmazott-e az üzletfelek választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszert iroda- és tisztítószeret tartalmazó csomagjainak az értékesítése során. Az eljáró versenytanács úgy ítéli meg, hogy az a néhány eset, amelyben a tanúvallomások szerint az eljárás alá vont ingyenesnek, ajándéknak mondta a csomagot valójában annak – a nagyszámú tanú által jelzett – általánosabb magatartásnak a részét képezi, hogy az eljárás alá vont nem ad tájékoztatást a termékek áráról (így a csomag – további körülményekkel együtt – kifejezett állítás nélkül is ingyenesnek vélhető). Az árakról adott tájékoztatás hiánya párosul a termékekre vonatkozó tájékoztatás elmaradásával.

⁹ A magatartás tanúsítása idején még az 1959. évi IV. törvény volt hatályban.

53. Az eljáró versenytanács aláhúzza, hogy kizárólag az eljárást megindító és kiterjesztő végzésben meghatározott körben értékeli a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot.

A tényállás tisztázása

54. Az eljáró versenytanács a Tpv. 44. § (') bekezdése alapján irányadó Ket. 50. §-ának (1), (3), (4), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak alapján állapította meg a döntéshozatalhoz szükséges tényállást, figyelemmel a Ket. 2. §-ának (3) bekezdésére is, mely szerint a közigazgatási hatóság az eljárás során az érintett ügyre vonatkozó tényeket veszi figyelembe, minden bizonyítékot súlyának megfelelően értékeli, döntését valósághű tényállásra alapozza. Az eljárás alá vont nevében jogi képviselő tett nyilatkozatot, eleve hangsúlyozva, hogy másodkézből – megbízójától kapott információkra hagyatkozva – tud választ adni a feltett kérdésekre. A jogi képviselő állításai néhány kérdésben pontatlannak bizonyultak (pl. a nagyobb értékű csomag értékét 200.000 Ft-ban jelölte meg, míg az eDM levél 280.000 Ft értékű szolgáltatást reklámozott).

55. A jelen eljárásban a GVH elsősorban a tanúvallomásokra alapítottnak állapította meg a tényállást, mivel nem állnak rendelkezésre az eljárás alá vont által az üzletfelekkel folytatott telefonbeszélgetések hanganyagai, továbbá a telefonbeszélgetések során az eljárás alá vont által adott tájékoztatások tartalmát meghatározó belső dokumentumok, oktatási anyagok pedig – az eljárás alá vont nyilatkozata szerint – nem készültek.¹⁰ Az eljárás alá vont közölte, hogy mely cégek regisztráltak a honlapján.¹¹ A vizsgáló ezen cégek közül szűrőpróba szerűen kiválasztott néhányat, és azoknak az illetékeseit hallgatta meg tanúként, amely megkeresett cégek nem vitatták, hogy kapcsolatban álltak eljárás alá vonttal. Az egymást erősítő, egymásnak ellent nem mondó tanúvallomások alapján megállapítható volt az eljárás alá vont által tanúsított üzleti módszer értékeléséhez szükséges tényállás.

A választási szabadság korlátozása

56. A Tpv. tilalmazza az üzletfelek választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazását. A Tpv. ezzel kapcsolatos rendelkezésének az a célja, hogy az üzletfelek tájékozott döntés meghozatalára való képességének, az árukkal kapcsolatos választási szabadságának, illetve az árukkal kapcsolatos magatartásának korlátozására, torzítására alkalmas üzleti módszerekkel szembeni fellépés biztosított legyen.

57. Az üzletfelek választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek megvalósulhatnak akár fizikai erőszak alkalmazása, illetve ezzel való fenyegetés révén, de ezek nélkül is, a választási szabadságot enyhébb eszközökkel korlátozó, az üzletfelekre ily módon való nyomásgyakorlással is, amelyek ugyancsak tilalmazottak, ha indokolatlanul korlátozzák az üzletfelek választási szabadságát. Ez megvalósulhat oly módon is, hogy a vállalkozás pszichés nyomásgyakorlással, az üzletfél zavarása, az üzletféllel fennálló jogviszony tényleges jellegének elfedése, eltorzítása révén jelentősen megnehezíti az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.

¹⁰ Vj-54-2/2013. 7. pont.

¹¹ Vj-54-2/2013. beadvány melléklete több mint 150 nevet említ.

VII.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat jogi értékelése

58. Az eljárás alá vont által az üzletfelek irányában tanúsított, a jelen eljárásban vizsgált üzleti módszer több olyan elemet tartalmaz, amely alkalmas az üzletfelek választási szabadságának indokolatlan korlátozására azáltal, hogy jelentősen megnehezíti az eljárás alá vont ajánlatának, illetőleg az árunak a valós megítélését.

59. Az eljárás alá vont által alkalmazott üzleti módszer lényegi eleme, hogy az üzletfelet bizonytalanságban tartja az üzletfél és az eljárás alá vont közötti jogviszony jellegét, tartalmát, az üzletfelet megillető jogokat és kötelezettségeket illetően.

60. Az üzletfél telefonon történő megkeresése során az ajánlatot annak minta/próba jellegének hangsúlyozásával, az elállás lehetőségének nyomatékos hangsúlyozásával, a kipróbálás során teljes egészében elhasznált termékek ajándék voltának, ingyenes jellegének a közlésével teszi vonzóvá az üzletfél számára.

61. Az eljáró versenytanács ellentmondást észlelt az eljárás alá vont nyilatkozata és a tanúvallomások tartalma között. Eljárás alá vont állítása szerint a telefonbeszélgetés során szerződés jött létre, mert minden lényeges információ elhangzott, és ezek alapján a felhívott megrendelte a szolgáltatást. A tanúvallomások alapján viszont az látszik megállapíthatónak, hogy sem a termékekről, sem azok áráról nem hangzott el információ. Az eljáró versenytanács a tanúvallomások tartalmának elfogadására hajlik, az alábbi körülményekre tekintettel:

- a tanúk függetlenek és objektívek, nem a panaszt benyújtó cégeket kereste meg a GVH, hanem az eljárás alá vont honlapján regisztrált cégeknek az eljárás alá vont által közölt listájáról véletlenszerűen kiválasztott cégeket; az objektivitás ugyanakkor nem mondható el az eljárás alá vontól,
- a tanúvallomások egybehangzóak,
- eljárás alá vont által közölt adatok alapján az eljáró versenytanácsnak erős kétségei támadtak a tekintetben, hogy megvalósítható volt-e a tájékoztatás akként, ahogy az alperes állítja, nevezetesen a „Termékeink” feliratú árjegyzéken feltüntetett 26 terméknek¹² az árát és lényeges tulajdonságát minden egyes telefonhívás során elmondani önmagában is túlzottan időigényesnek látszik. Ráadásul eljárás alá vont a „Termékeink” feliratú árjegyzéken feltüntetett 26 terméknel többet forgalmaz. A Rubachem Kft. által a Shopper 4U Kft.-től beszerezett készlet számos terméket tartalmaz 60-7000 darabszámban, ami kizárja, hogy ezeket a termékeket eljárás alá vont saját felhasználásra vásárolta volna, amiből következik, hogy ezeket is értékesíti,
- nem ismert arra vonatkozó adat, állítás, hogy az eljárás alá vont egyfelől meggyőződött volna arról, hogy a felhívott személynek van-e képviseleti joga, másfelől hogy ellenőrizte volna a felhívott személyazonosságát,

¹² Vj-54-2/2013. beadvány melléklete

- nincs tudomása az eljáró versenytanácsnak olyan listákról, feljegyzésekről, amelyeken a hívó személy azt rögzítette, hogy a felhívott cégek mely termékekből, mennyit rendeltek,
- nem hangzott el arra vonatkozó állítás, hogy a telefonhívások során a fizetési feltételekben (részletfizetés, vagy egyösszegű fizetés, utóbbi esetben hány napon belül, hogyan történik a teljesítés) megállapodásról,
- az a körülmény, hogy az elállási jogról szóló tájékoztatást a fuvarlevél tartalmazza, ellentmondani látszik annak az állításnak, hogy a telefonbeszélgetés során megkötötték a szerződést, ami azt is feltételezi, hogy a szerződés lényeges elemeként az elállási jog részleteiről is tájékoztatást kapott az ügyfél, melyre tekintettel szükségtelen lenne a fuvarlevélen közölt tájékoztatás.

62. Mindezek alapján az látszik megállapíthatónak, hogy a telefonon történő megkeresés jogi természete nem válik világossá az üzletfél előtt. Eljárás alá vont nem teszi egyértelművé, hogy a telefonhívás azonnali szerződéskötést céloz. A telefonhívás befejezésekor az ügyfelek nem gondolják, hogy szerződést kötöttek.

63. Az eljárás alá vont is – részben – tévesen értelmezi a jogszabályokat. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy próbára vétel esetén a küldemény vevő általi átvételének az a jogi jelentősége, hogy ezzel kezdődik a vevő kipróbálási időszaka.¹³ A csomag átvételét teljesítésnek tekinteni legfeljebb a nagyobb értékű csomag esetén abban az esetben lehet, ha az erre vonatkozó szerződés – a felek minden lényeges elemre kiterjedő konszenzusa alapján – létrejött.

- A próbacsomag tekintetében – ha létrejött egyáltalán szerződés – a megkötött szerződés próbára vételnek minősül, amely szerződés csak akkor lép hatályba, ha eltelik az eladó által a vevő számára nyilatkozat megtételét célzó, az eladó által meghatározott idő. Az eljárás alá vont viszont nem is szab határidőt a vevői nyilatkozat megtételére és nem is vár ilyen nyilatkozatot, hanem automatikusan küldi a csomagban elhelyezett valamennyi termék ellenértékét tartalmazó számlát. A számla megküldése mindenképpen idő előtti, hiszen – még ha el is fogadnánk az eljárás alá vont álláspontját a szerződés létrejövetelét illetően – a szerződés bizonyosan nem lépett még hatályba, hiszen a címzettek nem kaptak tájékoztatást a kipróbálási határidőről. A címzettek nem ismerik meg az általános szerződési feltételeket, így értelemszerűen a kipróbálást követően nem tesznek olyan nyilatkozatot, hogy a teljes csomagot kérik, vagy annak egy részét akarják megvásárolni, vagy egyáltalán nem akar vásárolni.
- A nagyobb értékű csomag tekintetében a csomag megküldése valóban teljesítésnek minősül, de csak akkor, ha létrejött egyáltalán szerződés. Az eljárás alá vontnak a termékről adott tájékoztatását azonban nem helyettesíti a próbacsomagban elhelyezett termékek megismerése olyan esetben, amikor a nagyobb értékű csomag megküldését nem előzte meg próbacsomag. Ilyen esetben a címzett a termék árával sem lehet tisztában.

¹³ A Ptk. 371. § (1) ha a dolgot megtekintésre vagy próbára vették, a szerződés hatálya a vevő nyilatkozatától függ. A vevő e nyilatkozatát nem köteles indokolni. (3) Ha a vevő a dolgot próbára átvette, és az eladó által kitűzött határidőig nem nyilatkozott, a szerződés hatályos.

Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a termék ára a próbacsomag és a nagyobb értékű csomag megküldése között változhat, így a próbacsomagban elhelyezett termék árának vásárló általi ismerete nem helyettesíti a nagyobb értékű csomagban elhelyezett termékek árában való megegyezést.

64. Eljárás alá vont azt sem teszi egyértelművé, hogy milyen következményei lesznek a csomag átvételének a további dokumentumokban szereplő tájékoztatások nyomán.

- Eljárás alá vont szerint az már egy megkötött szerződés teljesítése, hogy eljuttatja a csomagot az ügyfélhez. Az eljárás alá vont által becsatolt, nem ismert körülmények között alkalmazott „írásbeli tájékoztató és általános szerződési feltételek” elnevezésű dokumentum (a továbbiakban: ÁSZF) szerint az üzletfél és az eljárás alá vont között szóban jön létre a szerződés, s a felek között egyeztetésre kerülnek telefonon az adásvételi szerződés konkrét elemei (áru, ár, szállítási és fizetési feltételek, próbaidő, elállási jog). A fuvarlevélen szereplő tájékoztatás alapján a címzettnek elállási joga van a már megkötött szerződéstől.
- A tanúvallomások viszont arra utalnak, hogy a szerződés lényeges elemeiben a felek szóban nem állapodtak meg (az üzletfelek későbbi, a csomag átvételét követően tanúsított magatartása ezt egyértelműen igazolja). A tanúvallomások alapján az ügyfelekhez nem jut el az ÁSZF, a tanúk egyetlen alkalommal sem említették meg ezt a dokumentumot. Az ÁSZF tartalma az ügyfelek által nem ismert, mely körülményre – a tanúvallomásokon túl – abból is lehet következtetni, hogy a címzettek a rájuk kedvező megoldásokat sem ismerik, nem alkalmazzák (saját költségen küldik vissza a csomagot, noha az ÁSZF szerint „az áru visszaszállításának költségeit az eladó vállalja”).
- Eljárás alá vont szerint a fuvarlevél megfelelően tájékoztatja a címzettet az elállási jogról és annak 8 napos határidejéről. A tanúvallomások nem utalnak arra, hogy a csomag érkezésekor, az átvétel rutinszerű igazolásaként történő aláírása során tudomást szereztek volna az elállási jogról (és ezzel együtt arról, hogy telefonon szerződést kötöttek, amire az elállási jog vonatkozik). A fuvarlevélen nem szerepel érték, ami cáfolná a címzettek (egy részük) azon feltételezését, hogy ajándékot kaptak, vagy legalábbis a termékek kipróbálására ingyenes lehetőségük lesz.

65. Az üzleti módszer elemét képezi az is, hogy az üzletfélnek megküldött csomag semmilyen információt sem tartalmaz az árról és a termékekről, így az üzletfél nem tudja ténylegesen megítélni az ajánlatot, az árut. A körülmények hatására az ügyfél nem tudja a szerződéssel kapcsolatos jogait sem gyakorolni. Az ár és a termékismertető hiányában lehetetlen az eljárás alá vont ajánlatát más vállalkozások hasonló szolgáltatásával összevetni.

66. A csomag ellenértékét tartalmazó számlának a csomag átvételét követő több nappal később történő megküldése is az üzleti módszer része. Az üzletfél a csomag átvételekor nem, csak a számla megismerésekor vetheti össze a részére megküldött áru minőségét az árral. Még ha a telefonos hívás nyomán szerződés jött volna is létre a felek között, amelynek tartalmát képezi az elállási jog, akkor is legkorábban csak akkortól kezdődhet a 8 napos elállási határidő, amikor megismerhetővé válik az ügyfél számára valamennyi körülmény, ami alapján mérlegelni tudja a szerződés mellett és ellen szóló érveket. Abban az esetben viszont, amikor az ügyfél a számla

megérkezését követően nyilvánítja ki azt az álláspontját, mely szerint nem óhajtja a szolgáltatást, az eljárás alá vont arról ad tájékoztatást, hogy a szerződés elállással történő megszüntetésére nyitva álló idő már eltelt, s így az üzletfélnek meg kell fizetnie a számlán szereplő összeget.

67. A számla megküldését az eljárás alá vont nem véletlenül időzíti arra az időpontra, amikor a fuvarlevél szerinti elállási jog gyakorlására rendelkezésre álló idő – álláspontja szerint – már letelt. Ekkor ugyanis – saját jogértelmezése szerint – már esedékes az, hogy az üzletfél kifizesse az ellenértéket.

Elállni azonban csak olyan szerződéstől lehet, amely - a felek valamennyi lényeges elemre kiterjedő konszenzusával – létrejött, amely körülményt az eljáró versenytanács – a korábban kifejtettek alapján – nem lát bizonyítottnak.

68. A termékek kipróbálására az eljárás alá vont nem biztosított kellő időt. Az elállási időt a csomag átadásától, nem pedig a kipróbálásra megszabott idő leteltétől számította.

69. Nem volt egyértelmű, hogy a kipróbálás során elhasznált termékek esetén eljárás alá vont hogyan látta megvalósíthatónak a vevő elállási jogát.

70. Az eljárás alá vont vételárigényét vitató üzletfél számára az eljárás alá vont – noha a közöttük létrejött jogviszony tartalma továbbra sem tisztázott – felajánlja, hogy ha az üzletfél a számlán szereplő összeg egy részét (általában 50%-át) kifizeti, lemond minden további követelésről. Noha a követelés jogszerűségének üzletfél általi megítéléséhez szükséges információk az üzleti módszer eredményeként az üzletfél előtt rejtve maradnak, a vonzónak tűnő ajánlattal élve több üzletfél elfogadja a kisebb összegre szóló árajánlatot. A csökkentett összeget az ügyfelek úgy fizetik meg, hogy az eljárás alá vont ezirányú tájékoztatásának hiányában nincsenek tisztában azzal, hogy elállhatnak a szerződéstől, vagy hivatkozhatnak arra, hogy a szerződés létre sem jött.

71. Az üzletfelekre gyakorolt nyomást szolgálja a követelés rendezésének jogi útra (így különösen bírósági útra) terelésére történő utalás – miközben a vonzó kezdeti ajánlatra épülő üzleti módszer eredményeként az üzletfelek számára még mindig nem állnak rendelkezésre az eljárás alá vonttal fennálló jogviszony tényleges tartalmának megismerését lehetővé tevő információk.

72. Eljárás alá vont indokolatlanul azonos eljárást alkalmaz¹⁴ a próbacsomagokra és a nagyobb értékű csomagokra vonatkozó szerződés előkészítése és teljesítése során, noha az általa kidolgozott általános szerződési feltételek szerint is csak a kisebb értékű csomagra vonatkozó szerződést lehet próbára vételnek tekinteni.

73. Az eljáró versenytanács megítélése szerint az eDM levelek tartalma nem volt összhangban azzal a gyakorlattal, amelyről az eljárás alá vont állította, hogy azt alkalmazza.

¹⁴ Egyetlen különbségként annak felsorolását említette, hogy milyenáruk találhatók a csomagokban.

- az eDM levél nem említ próbacsomagot, csak a 280.000 Ft értékű csomagot (ennyiben megerősíti a tanúvallomásokat, melyek szerint előzmény nélkül közvetlenül a nagyobb értékű csomagot küldték meg az ügyfeleknek),
- az eDM levél 50.000 Ft értékű ajándékot ígér, eljárás alá vont azonban nem szolt arról, hogy a telefonos beszélgetések során szóba került volna az ajándék és a szerződést kötő ügyfél választott volna az eDM levélben említett ajándékok közül.

74. A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács megállapította, hogy a 2012. február 6-tól kezdődő időszakban az eljárás alá vont az üzletfelek választási szabadságát indokolatlanul korlátozó, az ajánlat, illetve az áru valós megítélését jelentősen megnehezítő üzleti módszert alkalmazott, és e magatartásával megsértette a Tpvt. 10. §-át.

75. Az eljáró versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tpvt. 78. §-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tpvt. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményben foglaltaknak megfelelően meghatározva. A 2007-ben elfogadott közleményt a Versenytanács nemcsak az Fttv., hanem a Tpvt. III. fejezete alapján lefolytatott eljárásokban is irányadónak tekinti.

76. Az eljáró versenytanács a bírság összegének megállapítása során jelen ügyben nem a jogsértő kereskedelmi kommunikációk alkalmazása kapcsán felmerült költségekből indult ki, mivel ezek a költségek pontosan nem ismertek, hanem az érintett termék értékesítéséből származó árbevételre vette alapul.

77. A bírság összegének megállapítása során az eljáró versenytanács súlyosító körülményként vette figyelembe

- a) különösen nagy súllyal, hogy a jogsértő üzleti módszer az eljárás alá vont tevékenységének meghatározó elemét képezi,
- b) különösen nagy súllyal, hogy az eljárás alá vont vállalkozás magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének,
- c) nagy súllyal, hogy a jogsértő magatartás tanúsítása időben elhúzódott;
- d) kisebb súllyal azt, hogy az eljárás tárgyává tett magatartást az eljárás alá vont bírósági eljárást kilátásba helyező magatartása tetézte.

78. A magatartás elhúzódása már a 2012. őszétől 2013. március végéig terjedő időszakra tekintettel is megállapítható, de az eljárás alá vont 2012. február 6-tól kezdődő magatartásai is jogsértőnek tekintendő, figyelemmel arra, hogy csak az eDM levelek küldése különbözteti meg a két félét egymástól, az eDM levelek tekintetében azonban az eljáró versenytanács semmilyen jogsértést nem állapított meg.

79. Az eljáró versenytanács nem vette enyhítő körülményként figyelembe azt, hogy az eljárás alá vont felhagyott a kifogásolt magatartással, mivel nem a magatartás jogszerűtlen voltának belátása, hanem külső körülmények, a termékek iránti kereslet csökkenése vezetett a magatartással való felhagyásra.

80. Nem tekintette enyhítő körülménynek az eljáró versenytanács azt sem, hogy eljárás alá vont nem indított keresetet a nem fizető vállalkozásokkal szemben, mivel ennek – legalábbis részben – az is oka lehetett, hogy eljárás alá vont tartózkodott magatartása jogszerűségének bírósági megmértetésétől.

81. Az eljárás alá vont álláspontjától eltérően nem tekintette enyhítő körülménynek az eljáró versenytanács azt, hogy az ügyfeleket nem érte kár. Tény, hogy minden fizetést teljesítő ügyfél kapott valamilyen szolgáltatást, de az eljáró versenytanács egyfelől nem látja bizonyítottnak, hogy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás egyenértékű volt, másrészt úgy ítéli meg, hogy az ügyfelek egy része végül azért fizette ki a teljes, vagy csökkentett ellenértéket, mert – nem tudván azt, hogy eljárás alá vont az ezt kilátásba helyező tájékoztatás ellenére nem fog bírósághoz fordulni – a további jogvita elkerülése érdekében választotta ezt a megoldást.

82. Végezetül az eljáró versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget megvizsgálta abból a szempontból, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e és hogy nem haladja-e meg a törvényi maximumot. Ez utóbbi körben az eljáró versenytanács figyelembe vette azt a körülményt, hogy 2013-ban – a tevékenység lezárásának évében – az eljárás alá vont bizonyára lényegesen kisebb bevételre tett szert, mint a jogi értelemben figyelembe vehető 2012. évi árbevétele volt.

VIII. Egyéb

83. Az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek azt, hogy az eljárás alá vont számára megtiltsa a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását, figyelemmel arra, hogy az eljárás alá vont felhagyott értékesítési tevékenységével.

84. A bírság első részét a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A további részleteket a kereset benyújtásától függetlenül a rendelkező részben meghatározott időpontokban kell megfizetni, kivéve, ha az eljárás alá vont által benyújtott kérelem alapján a bíróság felfüggeszti a végrehajtást.

85. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. §-ának (2a) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

86. A bíráságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetések a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság).

87. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a

végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.

88. A Tpvt. 62/B. §-ának (2) bekezdése szerint a hivatalból indított eljárásban felmerült egyéb eljárási költséget [a Ket. 154. §-ának (1) bekezdése értelmében a Ket. 153. §-ának 3-15. pontjában felsorolt költségeket] a törvénybe ütköző magatartás megállapítása esetén az ügyfél viseli. A Versenytanács az eljárás alá vontat a jelen eljárásban a tanúk meghallgatásával összefüggésben felmerült, összesen 79.905 Ft költség megfizetésére kötelezte. Az eljárási költségnek a GVH 10032000-01468223-00000000 számlájára javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (eljárási költség).

89. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

90. A bírság, az eljárási költség és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását.

91. Az eljáró versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Tpvt. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.

92. Az eljárást befejező döntést a Tpvt. – Fttv. 27. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó – 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel az ügyintézési határidő 2014. április 26-án telik le.

93. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2014. március 24.

dr. Miskolczi Bodnár Péter s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanács tag

dr. Berki Ádám s.k.
versenytanács tag